

som laaner, som oftest vil være en formuende Mand; hvor altsaa Rentens Erlæggelse er sikker, kunne de vel faaes, men jeg troer ogsaa, jeg bemærkede, at det navnlig var den store Masse mindre Eiendomme, jeg tog Hensyn til, og mit Argument var det, at, naar der var en Capital at faae af offentlige Stiftelser, saa er der mange Concurrenter, som ønske den, og hvoraf da maaskee ikke saa gav de 5 pCt. for at faae et fast Laan. Det er netop det, som efter min Mening vil fremkalde den Usikkerhed, jeg frygter for. Naar jeg nævnte secundaire Prioriteter, saa har den ærede sidste Taler næsten villet gjøre det latterligt. Han sagde, at, naar man laante indtil een Skilling paa første Prioritet, saa havde man en secundair Prioritet. Det er muligt, jeg glemte at tilføie en Begrænsning, som jeg ellers synes ligger meget nær. Der er jo en lovbestemt Grændse for de Umyndiges og offentlige Stiftelsers Ublaån; det er den naturlige Grændse, og jeg synes ikke, der er noget som helst Urimeligt i at sige: Den, som vil laane ud paa disse første Sikkerheder, han maa nøies med den Rente, som nu ogsaa er foreskrevet for Umyndige og offentlige Stiftelser, og jeg kan navnlig ikke i mindste Måade finde, at deri skulde ligge, at man paa en graverende Måade betegnede dem, som laante ud paa senere Prioriteter mod høiere Rente. Det er denne Grændse, som forekommer mig at være den naturlige. Naar den ærede Rigsdagmand sagde, at man imorgen taxerer høiere og iovermorgen lavere end idag, saa kan det desværre være saa; naar en saadan Taxationsforretning imidlertid skulde være fornøden for at kunne skaffe sig en senere Prioritet, som man ønskede, til en høiere Rente, saa var der vel ingen Fare for, at Taxationen skulde blive overdreven høj. Saa upaalidelige ere Taxationerne heller ikke, at man kan karakterisere dem, som om de ere aldeles vilkaarlige. Iøvrigt indrømmer jeg, at Sagen kan have sine Vanskeligheder, men, da jeg erkjendte den praktiske Trang for dem, der ere nødte til at laane paa en senere Prioritet, og dog ei skulle være nødte til at have den Beføstning og Besværlighed, som ligger i den Dmvei at skulle søge Bevilling, saa er det en Opgave, som jeg troer det Udvalg, der

muligvis maatte blive nedsat, maa stille sig at løse, hvis man vil gaae ind paa denne Idee, og jeg skal gjerne bidrage Mit til at løse den.

S. Sage: Jeg troer, der vilde være vundet ikke saa lidt, hvis det kunde gienneføres, som den ærede Indenrigsminister nu lovede at ville virke til, nemlig, at der for en 2den Prioritet kan tages høiere Rente. Jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa et Punkt, som blev omtalt af den ærede Rigsdagmand for Maribo Amts Afd. Valgfreds (Monrad) i en anden Retning, men som synes mig i en ikke ringe Grad at tale netop imod den bundne Rentefod. Naar en Forening, der begunstiges af Regjeringen, kan udstede Obligationer, hvorved Vedkommende, som stifter Laanet, ikke betaler en høiere Rente, men lider et Capitaltab, som er langt søseligere, fordi det virker ganske anderledes indgribende end en Rente, som maaskee i det følgende Aar under heldige Conjuncturer kan nedfattes, saa troer jeg ikke, det er consequent, eller at man støtter Grundeierne ved at binde Renten, mens man saaledes har frigivet Capitalens Nedsettelse. Der er en bestemt Modsigelse deri, og det er Noget, som jo Enhver, der har taget Laan paa den Måade, maa have sølt ved at tage 6 pCt. af Laanesummen, og jeg tvivler ikke om, at, naar man havde givet Vedkommende Valget imellem at give 5 pCt. Rente mod at erholde 100, eller at erholde 94 istedetfor 100 mod 4 pCt., men da strax lide dette betydelige Tab, saa vilde han have valgt at give 5 pCt. Den Grund, som er hentet fra Stempelavgivningen, er vistnok af betydelig Vægt, men den vilde kunne høves, naar man blot gjorde den ene Forandring i Stempelavgivningen, som dog maaskee ikke vil være altfor vanskeligt, at man indførte Transportfrihed, saa at den, der stiftede Obligationsgjæld og har udstedt sin Obligation, kan see den vandre omkring som en Sæddelverel, eller hvad man vil kalde den, der transporteres fra Mand til Mand, uden at nyt Stempel fordres. Derved vil i mine Tanker den væsentligste Indvending mod den hele Forandring være hævet.